

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

ZA 2021 ROK

ORAZ

Z REALIZACJI

„PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN
NA LATA 2016 – 2025”

Kościan, 18 marca 2022 r.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz..2050 ze zm.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U . Nr 209, poz. 1245).
6. Uchwała Nr XXX/323/18 Rady Miejskiej Kościana z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
7. Zarządzenie Nr 167/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zarządzenie Nr 168/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan
9. Umowa partnerska o współpracy z dnia 01 września 2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kościan a instytucjami, o których mowa w art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
10. Uchwała nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 - 2025”.

II. SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

1. Przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie (3 osoby).
2. Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.
4. Pedagog placówki oświatowej w Kościanie.
5. Kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kościanie.
6. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kościanie.
7. Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.
8. Przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

III. CELE FUNKCJONOWANIA.

1. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie miasta Kościana.

IV. REALIZOWANE ZADANIA.

1. Integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Wypracowanie metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.
6. Profesjonalne wspieranie merytoryczne rodziny w rozwiązywaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą.
7. Monitorowanie sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
9. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Monitorowanie i ewaluacja programu.
12. Sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.

V. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I PRACY GRUP ROBOCZYCH W 2021 R.

1. W związku z rezygnacją z funkcji członka Zespołu Interdyscyplinarnego - Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego, które do Zespołu Interdyscyplinarnego powołane zostały Zarządzeniem Nr 167/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 12 listopada 2019 r. dot. Składu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład Zespołu powołani zostali nowi członkowie. Nowych członków powołano na podstawie Zarządzenia Nr 355/2021 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 27 stycznia 2021r. W związku z powyższym zaistniała potrzeba wyboru Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
Z uwagi na ograniczenia w organizowaniu spotkań spowodowane sytuacją epidemiologiczną w kraju wywołaną wirusem COVID 19 i brak możliwości dokonania wyboru osobiście, w dniu 03.02.2021 r. do nowo powołanych członków wystosowano pismo z prośbą o wytypowanie kandydatów na Przewodniczącego i Zastępcę Przewodniczącego. W dniu 17.02.2021 r. Komisja przeprowadziła postępowanie w celu wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego.
2. Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne COVID-19 termin pierwszego posiedzenia wyznaczono na dzień 8 czerwca 2021 r. , planując między innymi następujące tematy:
 - 1) przyjęcie planu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2021 r.,
 - 2) omówienie sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych w roku 2020.
 - 3) omówienie zasad funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i organizacji Grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieska Karta” w sytuacji zagrożenia COVID-19

- 4) przedstawienie protokołu z wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan.
- 5) omówienie szkolenia „ Praktyka Procedury – Niebieska Karta”.
3. W dniu 29 września 2021 r. odbyło się drugie posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, na którym omawiano m. innymi:
 - 1) dane statystyczne do września 2021 r. z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego
 - 2) zasady funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i organizacji Grup roboczych oraz realizacji procedury „ Niebieska Karta” w sytuacji zagrożenia COCID-19
 - 3) zmianę w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego z uwagi na rezygnację z pełnienia funkcji jednego z członków zespołu.
4. Dalsze ograniczenia w funkcjonowaniu instytucji, spowodowane pandemią, uniemożliwiły zorganizowanie kolejnych spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Pracę Grup roboczych organizowano w 2021 r. zgodnie z „Instrukcją” tj.
 - 1) ograniczono do niezbędnych zadania, wykonywane za pomocą zdalnych środków komunikacji telefonicznej lub elektronicznej,
 - 2) ustaleń dotyczących sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty” dokonywano między członkami Grup roboczych drogą telefoniczną,
 - 3) wyznaczano opiekuna osoby doznającej przemocy oraz opiekuna osoby stosującej przemoc,
 - 4) w sytuacjach szczególnych realizowano wizyty w miejscu zamieszkania rodzin doświadczających przemocy z zachowaniem zaostrożonych zasad bezpieczeństwa sanitarnego,
 - 5) w przypadku podejrzenia eskalacji przemocy zgłaszano konieczność interwencji policji.
6. Grupy robocze, tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową, w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na:
 - 1) diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie,
 - 2) wypracowaniu metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy,
 - 3) działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy,
 - 4) profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą,
 - 5) monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
7. Pracę Grup roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2021 r. ilustrują tabele.

Tabela 1. Interwencje kryzysowe - procedura „Niebieskiej Karty”

L.p.	Temat	Liczba w 2020	Liczba w 2021	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	„Niebieskie Karty - założone ogółem, w tym przez:	76	86	113,2
	1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne	1	4	400,0

	OPS,			
	2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie,	66	71	107,58
	3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie,	1	0	0,0
	4) placówki oświatowe,	1	4	400,00
	5) placówki służby zdrowia.	7	7	100,0
2.	„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar.	1	4	400,00
3.	Ustanie przemocy w rodzinie po założeniu „Niebieskiej Karty”.	31	58	187,1
4.	Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”.	44	111	252,27
5.	Liczba aktualnie otwartych NK na dzień 31.12.2021 r. (prowadzonych od 2011,2012 i 2013 r.)	50	26	52,0

Tabela 2. Ofiary i sprawcy przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2020 r.	Liczba w 2021 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ofiary przemocy - ogółem , w tym:	99	135	136,4
	1) kobiety,	55	68	123,6
	2) mężczyźni,	9	16	177,8
	3) dzieci	35	51	145,7
2.	Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia.	8	8	100,0
3.	Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne.	12	6	50,0
4.	Sprawcy przemocy – ogółem , w tym:	77	77	100,0
	1) kobiety,	11	10	90,9
	2) mężczyźni	66	67	101,5

Tabela 3. Spotkania Grup Roboczych.

L.p.	Temat	Liczba 2020 r.	Liczba 2021r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Spotkania Grup Roboczych.	136	197	144,9
2.	Uczestnicy Grup Roboczych:			
	1) pracownicy socjalni,	132	203	153,8
	2) przedstawiciel KPP,	128	191	149,2
	3) przedstawiciel MKRPA,	82	91	111,0
	4) pedagodzy,	29	39	134,5
	5) prawnik,	0	0	0,0
	6) przedstawiciel służby zdrowia,	0	3	0,0
	7) kuratorzy,	10	2	20,0
	8) przedstawiciel PCPR,	1	0	0,0
	9) asystent rodziny,	10	19	190,0
	10) psycholog,	0	7	0,0
	11) inne osoby (np. mediator).	0	1	0,0
3.	Ofiary przemocy lub ich przedstawiciel.	71	70	98,6

4.	Sprawcy przemocy.	33	25	75,8
----	-------------------	----	----	------

Tabela 4. Działania podejmowane przez Grupy Robocze.

L.p.	Temat	Liczba w 2020 r.	Liczba w 2021 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin :			
	1) pomoc finansowa,	17	11	64,7
	2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach,	10	7	70,0
	3) paczki żywnościowe,	2	3	150,0
	4) odzież,	3	1	33,3
	5) skierowanie do psychologa,	29	30	103,4
	6) skierowanie do prawnika,	35	23	65,7
	7) skierowanie do pedagoga,	12	2	16,7
	8) skierowanie do grupy wsparcia,	1	1	100,0
	9) wprowadzenie do rodziny asystenta,	2	0	0,0
	10) systematyczne wizyty dzielnicowego w rodzinie,	237	223	94,1
	11) objęcie dziecka pomocą psychologiczno - pedagogiczną,	20	8	40,0
	12) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	1	0	0,0
	13) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	2	0	0,0
	14) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie,	0	0	0,0
	15) wsparcie mediatora.	0	0	0,0
2.	W stosunku do sprawców przemocy:			
	1) skierowanie do MKRPA,	28	23	82,1
	2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	30	33	110,0
	3) skierowanie do psychologa,	22	16	72,7
	4) rozmowy interwencyjne,	87	39	44,8
	5) skierowanie sprawy do Prokuratury,	5	2	40,0
	6) współpraca ze sądem,	10	8	80,0
	7) skierowanie sprawy na Policję.	0	0	0,0

Tabela 5. Działania sądu wobec sprawców przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2020 r.	Liczba w 20201r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	3	0	0,0
2.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	0	1	0,0

3.	Zobowiązanie do podjęcia leczenia lub terapii.	15	4	26,7
4.	Wydanie nakazu eksmisji z domu.	0	0	0,0
5.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	1	1	100,0
6.	Ustanowienie kuratora.	3	0	0,0
7.	Zasądzenie alimentów.	0	1	0,0
8.	Objęcie sprawcy programem korekcyjno – edukacyjnym	0	0	0,0
9.	Zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary.			
10.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności.			

8. Wydatki ponoszone na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2021 r. **koszt obsługi** Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł **78.161,84 zł** i był wyższy od kosztu z roku 2020 o 8.431,49 zł (dyn.112,1 %).

VI. REALIZACJA CELÓW „PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016 - 2025”.

Realizacja zadania własnego gminy nakierowanego na tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przebiegała w oparciu o:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie przeprowadzoną na terenie miasta Kościana w 2016 r.,
- cele szczegółowe „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

1. Cel 1. „Zapewnienie skutecznej i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy”

- 1) prowadzono Zespół Doradztwa Rodzinnego, świadczący pomoc psychologa, prawnika, pedagoga ofiarom przemocy,
 - a) do skorzystania z porad ww. specjalistów motywowano 55 osób. Z porad skorzystało w 2021 r. 12 ofiar przemocy i 38 członków ich rodzin,
 - b) wskazywano instytucje udzielające pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz motywowano do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego. W 2021 r. wydano 23 skierowania do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowano do terapii 33 osoby.
- 2) w Klubie Integracji Społecznej tworzono grupy wsparcia dla osób doznających przemocy. W ramach „Akademii świadomego rodzica” udzielono wsparcia 2 rodzicom bądź opiekunom oraz pośrednio ich rodzinom liczącym 5 osób. Przeprowadzano rozmowy ze wszystkimi osobami doznającymi przemocy,

- 3) udzielono pomocy materialnej 11 osobom, w tym 7 dzieciom finansowano obiady w szkołach lub przedszkolach,
 - 4) informowano o miejscach i instytucjach udzielających wsparcia ofiarom przemocy,
 - 5) monitorowano sytuację rodzin dotkniętych problemem przemocy.
- 2. Cel 2. „Zmiana postaw społecznych, uwrażliwianie na temat zjawiska przemocy”.**
- 1) rozpowszechniano ulotkę informacyjną o instytucjach wspierających i udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie (szkoły, przychodnie, urzędy itp.),
 - 2) współpracowano z pedagogami szkolnymi w zakresie podnoszenia wiedzy o problemie przemocy w rodzinie,
- 3. Cel 3. Sprawne diagnozowanie zjawiska przemocy.**
- 1) współpracowano z różnymi instytucjami w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie (wymiana informacji o podejrzeniu stosowania przemocy, tworzenie Grup roboczych i zapewnienie rodzinom wsparcia),
 - 2) podnoszono kwalifikacje kadr zajmujących się zjawiskiem przemocy, w tym:
 - szkolenie pn. „ Praktyka Procedury Niebieska Karta”. Udział wzięły 2 osoby.
- 4. Cel 4. Oddziaływanie na sprawców przemocy.**
- 1) motywowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu do zachowania abstynencji,
 - 2) kierowanie osób uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 3) wskazywanie instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

VII. WNIOSKI.

1. Analiza pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pozwala sformułować następujące wnioski:
 - 1) w roku 2021 r. zwiększyła się (w porównaniu z rokiem 2020) liczba spraw wszczętych w związku z wdrożeniem procedury „Niebieska Karta” o 10 (dynamika 113,2 %). Prowadzono postępowanie w sprawie 86 Kart,
 - 2) odnotowano zdecydowanie więcej sytuacji „zamknięcia” Niebieskiej karty (dynamika 252,3 %).
 - 3) sytuacja zagrożenia Covid-19 nie ograniczyła kontaktów z osobami doznającymi przemocy; w sytuacji bezpośredniego zagrożenia kontakty osobiste zastąpiono komunikacją teleinformatyczną. Wymiana informacji o sytuacji rodziny odbywała się tą samą drogą,
 - 4) w wyniku działań interwencyjnych i merytorycznego wsparcia środowisk dotkniętych przemocą odnotowano ustanie przemocy w 58 rodzinach, co można uzasadnić:
 - a) większą skutecznością i wykorzystaniem potencjału różnych instytucji uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy,
 - b) zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa osób poszkodowanych i ograniczenie poczucia bezkarności sprawców przemocy,

- c) wykorzystaniem nowych instrumentów w zwalczaniu zjawiska przemocy (koordynacja działań instytucji, kierowanie do psychologa, kierowanie spraw o stosowaniu przemocy na policję i do prokuratury itp.),
 - d) zwiększenie poczucia wzajemnego, profesjonalnego wsparcia służb i instytucji, uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy.
2. Analiza badanych przypadków przemocy nadal wskazuje na „nieuświadomianą przemoc”, tj. zachowania w sferze psychicznej, ekonomicznej, a nawet fizycznej, które w powszechnej świadomości nie są traktowane jako przemoc domowa. Stąd potrzeba kontynuowania i wdrażania nowych przedsięwzięć nakierowanych na edukację i profilaktykę w zakresie przemocy w rodzinie, przy zaangażowaniu podmiotów, działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej (lokalne instytucje publiczne, placówki oświatowe, służba zdrowia i organizacje pozarządowe).
3. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych program ochrony ofiar przemocy, obejmujący działania terapeutyczne, poradnictwo, pomoc finansową itp., realizowany jest w sposób prawidłowy, jednakże występują nadal trudności w realizacji działań wobec sprawców przemocy. W systemie zapobiegania zjawisku przemocy brak skutecznych narzędzi oddziaływania na sprawców.

Kościan, 2022 – 03 – 18

Opracowała:

Aleksandra Kostrzevska